

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол №6 від 31.03.2020 р.

Голова Приймальної комісії

_____ Віктор ОГЕВ'ЮК

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Мова і література (японська)

На основі: освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, здобутого за іншою спеціальністю

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри східних
мов і перекладу

Протокол № 7 від 18.02.2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Іван СЕМЕНІСТ

Київ – 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування як форма випробування для навчання за освітнім рівнем «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія (освітня програма: Мова і література (японська)) є обов'язковим вступним випробуванням до Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Іспит проводиться членами атестаційної комісії з фаху відповідно до загальних Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка на 2020/2021 навчальний рік. Фахове випробування (іспит) є індивідуальним для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються в протоколі.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Іспит складається з трьох блоків та проводиться у вигляді виконання **письмових завдань** (*лексико-граматичні аспекти японської мови*), **усної частини**, яка, в першу чергу, передбачає опитування з теоретичних питань (*включаючи лінгвокраїнознавство Японії, теоретичну граматику та лексикологію, питання з практичної та теоретичної фонетики японської мови, загальні мовні питання*); завершальною частиною іспиту є перевірка рівня володіння власне розмовною японською мовою, вміння використовувати сучасні японські мовні кліше, що відбувається у **формі підготовки та презентації розмовної теми** (заданої в білеті) перед членами комісії, а також **готовності відповідати на поставлені за темою питання**.

Під час виконання тестових завдань з граматики та лексикології японської мови та під час бесіди-опитування за теоретичними питаннями, студент повинен проявити належний рівень знань та навиків, відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з фахових дисциплін, що за змістом і обсягом охоплюють **попередній** навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім рівнем «Бакалавр».

Враховуючи вищесказане та особливості філологічної підготовки в університеті, фахове випробування до магістратури передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня знань японської мови та загальних питань китаїстики, практичного володіння усним і писемним мовленням (**на рівні A1 за шкалою Ради Європи**), що засвідчує готовність вступників до здобуття першого (бакалаврського) освітнього рівня.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до бакалаврату, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом.

Під час фахового іспиту з японської мови вступники повинні продемонструвати:

- володіння японською мовою на рівні не нижче A1;

- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Японії;
- володіння базовим лексичним запасом японської мови;

Перевірка знань з японської мови ґрунтується на змісті базових практичних дисциплін, які вивчаються студентами освітнього рівня «бакалавр».

СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Максимальна кількість балів, що може набрати вступник, становить 100. Нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання.

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Сучасна японська мова (теоретичні аспекти)	40
2. Лінгвокраїнознавство Японії.	40
3. Лексико-граматичне завдання.	40
4. Розмовна тема	80

Теоретична частина (80 балів)

Сучасна японська мова (40 балів)

Загальна характеристика японської мови

Проблема походження японської мови. Характерні особливості японської мови.

Морфологія

Класифікації частин мови, запропоновані японськими лінгвістами (Хашімото Шінкічі, Токієда Мотокі Ямада Йошію). Сучасні варіанти класифікації частин мови. Самостійні та службові (релятивні) частини мови.

Синтаксис

Особливості японського словосполучення та речення. Порядок слів. Члени речення. Синтаксична роль різних частин мови. Синтаксис словосполучень. Способи вираження синтаксичних зв'язків: примикання, керування і узгодження.

Просте речення. Особливості простого речення. Поширене і непоширене речення. Структура простого речення. Основні правила трансформації. Види простого речення за метою висловлювання. Вираження модальності у реченні.

Лексика

Основні лексичні одиниці. Характерні риси словотвору. Скорочення та аббревіатури. Полісемія. Синоніми та антоніми в японській мові. Омонімія. Запозичення та слова іншомовного походження. Неологізми та застаріла лексика.

Фразеологічні одиниці. Ідіоми.

Особливості японської писемності

Поняття „змішаного алфавітно-ієрогліфічного" письма. Розвиток писемності в Японії.

Ієрогліфи: історія виникнення та запозичення з Китаю; структура та типи ієрогліфів; поняття ключа.

Кана: історія виникнення. Різниця у вживанні „хірагана" та „катакана". Стили написання та каліграфія.

Лінгвокраїнознавство Японії (40 балів)

Загальні відомості про Японію

Історичні паралелі між Україною та Японією. Географічне положення Японії. Острівний склад країни, наявні вулкани. Характерні особливості основних островів (Хонсю, Кюсю, Сікоку, Хоккайдо). Окінава (Рюкю). Моря та океани, що омивають Японію. Найвищі гірські вершини. Фудзі-сан у творчості японських поетів та художників. Річки і озера Японії.

Адміністративний поділ Японії. Традиційні особливості найвідоміших префектур. Головні господарсько-економічні райони та їх характеристика. Район Тохоку. Район Канто. Район Тюбу. Район Кінкі (Кансай). Район Тюоку. Район Кюсю. Район Окінава.

Система освіти в Японії

Загальні відомості про систему освіти. Перші школи та університети на території країни. Вплив західних місіонерів на розвиток освіти. Шкільна освіта. Типи шкіл, основні елементи національного освітнього стандарту, види і формат іспитів. Реформа освіти 80х років.

Система вищої освіти. Університети. Нестандартні форми отримання освіти. Стан та перспективи розвитку японської науки. Державні програми для стажування вчених та науковців за кордоном.

Переваги і слабкі сторони японської освіти.

Практична частина (120 балів)

1. Лексико-граматичний тест (40 балів).

2. Розмовна тема (80 балів):

Освіта в Україні
Медицина, останній візит до лікаря
Погода в рідному місті
Роль спорту в моєму житті
Останній візит до кінотеатру
Національні свята в Японії, загальний огляд
Новий рік в Японії
Опис одного із державних свят України
Роль подорожей у моєму житті, опис останньої подорожі
Плани щодо роботи після закінчення університету
Київ – столиця України
Карта Японії
Токіо
Улюблена книга та автор
Мої хоббі та дозволя
Особливості японської кухні

Процедура фахового випробовування

Абітурієнтам пропонуються білети, кожен з яких включає 5 завдань (час підготовки 20-30 хв., максимальний час опитування абітурієнта 20 хвилин). Вступник має бути готовим давати відповіді на додаткові питання за дисципліною.

Одночасно в аудиторії, де проходить випробовування, може знаходитися не більш двох-трьох абітурієнтів.

Абітурієнт заходить в аудиторію, де відбувається випробовування, залишивши власні речі (верхній одяг, сумку, парасольку, тощо) у гардеробі або на окремому місці. Там же знаходяться будь-які пристрої та носії інформації (під час іспиту вони залишаються вимкненими). При собі абітурієнт має ручку з синім або чорним чорнилом.

Комісія надає абітурієнту білет та листок для нотаток, які повертаються до комісії після відповіді. Листок для відповідей використовується на власний розсуд абітурієнта.

Під час підготовки до відповіді не можна користуватися сторонніми джерелами інформації, окрім словника.

Комісія не висловлює оціночних суджень під час відповіді, не надає правильних відповідей і не коригує відповідь абітурієнта. Комісія нотує усі помилки та зауваження в індивідуальний протокол. Оцінка за іспит виставляється колегіально на основі заповнених протоколів, як середнє арифметичне.

Під час оцінювання комісія враховує загальну мовленнєву компетенцію абітурієнта, комунікативні навички та вміння спілкуватися іноземною мовою. Оцінка містить два компоненти – зміст і форму. **Зміст** включає правильність визначень, пояснень і прикладів до заданого явища, **форма** включає показники грамотності (лексика, граматика, наголоси, інтонація).

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До блоку «Японська мова»

1. Алпатов В.М. Категории вежливости в современном японском языке. – М., 1973. – 109 с.
2. Алпатов В.М. Структура грамматических единиц в современном японском языке. – М., 1979. – 149 с.
3. Алпатов В.М. Япония: язык и общество. – М., 2003. – 208 с.
4. Блох М.Я. Теоретические основы грамматики. – М., 2002. – 160 с.
5. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський словник / За ред. Ю.О. Карпенка. – К., 1997. – 250 с.
6. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський, японсько-український словник. Навчальний словник японських ієрогліфів. – К., 1998. – 592 с.
7. Вардуль І.Ф. Очерки потенциального синтаксиса японского языка. – М., 1964. – 148 с.
8. Головин И.В. Признаки предложения в японском языке // Вопросы японского языка. / Отв. ред. И.Ф. Вардуль. – М., 1971. – С. 133-158.
9. Данилов А.Ю. Японский язык. Глагол: категория вида. – М., 2001. – 176 с.
10. Данилов А.Ю. Японский язык. Побудительный и побудительно - страдательный залоги. – М., 2000. – 72 с.
11. Данилов А.Ю. Японский язык. Страдательный залог. – М., 2000. – 64 с.
12. Жукова И.В. Стилистика японского языка. – М., 2002. – 111 с.
13. Зарубин С.Ф., Рожецкий А.М. Большой русско-японский словарь. – М., 1998. – 896 с.
14. Кизэда М. Грамматика японского языка. – т. 1. – М., 1971. – 679 с.
15. Кизэда М. Грамматика японского языка. – т. 2. – М., 1971. – 266 с.
16. Колпакчи Е.М. Строй японского языка. – Л., 1936. – 33 с.

До блоку «Лінгвокраїнознавство Японії»

1. Бондар О.І., Бондаренко І.П. Лінгвокраїнознавство Японії. Навчальний підручник. – Київ: Вид. дім Дм. Бураго, 2012. – 696 с.
2. Колесникова А.А. Лингвострановедение Японии. География. М.: «Восток-Запад», 2004. – 48с.
3. Царева Г. Всё о Японии. М.: «Восток-Запад», 2009. – 608 с.
4. Горегляд В.Н. Японская литература VIII-XVI вв.- СПб.- 2001.
5. Кавко А.П. Очерки по географии Японии /Учебное пособие/.- Владивос- ток: ДвГУ, 1978.
6. Латышев И.А. Семейная жизнь японцев. - М.: Главная редакция восточной литературы изд-ва Наука. – 1985
7. Маркарян С.Б., Молодякова Э.В. “Праздники в Японии”.- М.: Наука, 1990.

8. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин.- Нью-Йорк – Париж – Торонто: Українське слово. - 1987.
9. Кодзікі (Записи давніх діянь). - Т.1-2. - СПб. - 1994.
10. Ніхон-сьокі (Аннали Японії). - Т.1-2. - СПб. - 1997.
11. Ніхон-рьоікі (Японські легенди про дива). - СПб. - 1995.
12. Кадзи С., Хама Н., Райс Д. Эти странные японцы. М.: Эгмонт Россия Лтд., 2000. – 97 с.
13. Комаровський Г.Е. Путь богов. - М., 1985.
14. Конрад М.И. Избранные труды. История.- М.- 1974.
15. Нагата Хироси. История философской мысли Японии.- М.- 1991.
16. Нітобе Інадзе Нітобе. Бусідо – душа Японії” // “Всесвіт”.- №11-12.- 2004.- С.15-32.
17. Игнатович А.Н. Буддизм в Японии: Очерк ранней истории.- М.- 1988.
18. Норито. Сэммё (Памятники письменности Востока. ХСVII).- Пер. со старояпонского, исследование и комментарий Л.М.Ермаковой.- М.: Наука. Главная редакция восточной литературы.- 1991.
19. Невский М.А. Культовая поэзия древней Японии /VI-VIII вв./” // Петербургское востоковедение.- Выпуск 8.- С-Пб.: Центр “Петербургское востоковедение”.- 1996.
20. Подберезский И.В. Восток – дело тонкое. Наблюдения и размышления, курьезы и парадоксы. - М.: Муравей. - 2003.
21. Япония. Как ее понять (Очерки современной японской культуры). - Под ред. Дж. Дэвиса и Осаму Икэно. - М.: АСТ: Астрель. - 2006.
22. Nakane C. Japanese society. Berkley: University of California Press. – 1970.